

DE STER

HALFMAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT VAN DE
HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

OPGERICHT IN 1896

»Wat zullen anders zij uitwerken, die zich ten bate van de dooden laten doopen! Indien in het geheel geen dooden opgewekt worden, wat laten zij zich dan voor hen doopen?«

1 Corinthhe 15: 29. (Leidsche Vertaling).

1 SEPTEMBER 1931

No. 17

36e JAARGANG

DE GEEST VAN GENEALOGIE.

Susa Young Gates.

Sedert de dageraad des levens op deze planeet hebben de menschen getracht hun namen en nagedachtenis te vereeuwigen op ruwe steen, op metaal en op perkament. Mozes wijdde het 5e hoofdstuk van Genesis aan de kronieken van de namen en stamboomen der eerste afstammelingen van Adam en Eva. Zijn kostbare en heilige annalen wemelen van die geslachtstabellen. Tot op den Zaligmaker zelven werden deze geordende lijsten bewaard. Het was van particuliere familietabellen, door Hebreuwsche stamhoofden bijgehouden, dat Mattheüs en Lucas de genealogie van des Heilands stiefvader Jozef en Zijn moeder Maria konden opstellen, toen Herod in zijn gramschap, dat hij zijn eigen Joodsche afkomst niet kon bewijzen, de nationale archieven totaal vernielde — die archieven welke lang bewaard waren geworden in de Registerzaal, die op den tempelberg stond, dicht bij het paleis van den Hoogepriester.

Genealogie wordt wel eens genoemd de Wetenschap van Persoonlijke Identificatie.

De interessantste persoon op aarde voor mij ben ikzelf. Waar ik geboren werd en wanneer; wie mijn ouders waren, wanneer getrouwd en met wien — al die feiten hebben groote beteekenis in mijn eigen oogen. Niet in een bekrompen, kwezelachtigen zin is dit de regel, maar het is een menschelijk feit.

Evenwaar is het, dat de gewichtigste levenswaarheden voor een iegelijk uwer, die hier hedenavond luistert naar mijn spreken, de dagteekeningen zijn van uw eigen geboorte en huwelijk, uw geboorteplaats, waar en wanneer op school geweest, en de namen van uw ouders; in afnemende verhouding interesseeren dezelfde

gegevens u en mij betreffende grootouders, overgrootouders en zoo al verder terug in opklimmende linie.

Persoonlijkheid, de geest, de ego, zooals de ouden de „ik” aanduiden, is een verborgenheid der verborgenheden. Toch weet een ieder onzer dat hij leeft, ontroert bij intieme gesprekken over zichzelf en beziet het leven van zijn eigen standpunt: beschouwt iedere handeling en omstandigheid, persoon of groep, zooals die handeling, persoon of gebeurtenis hemzelfen raakt.

De God des hemels openbaarde zichzelf aan Mozes en beantwoordde des profeten vraag betreffende Zijn luisterrijken naam en persoonlijkheid met deze plechtige woorden: „Ik ben! Ik ben die Ik ben!”

Wij zijn! Ik acht het geen godslastering deze zelfde beteekenisvolle woorden te gebruiken nopens mijzelve en mijn zijn hier op aarde. Ik ben, en ik ben hier.

Hoe ben ik hier gekomen? Wie waren mijn voorouders? Als ik afwezig of dood was, hoe zouden dan mijn geliefden de identiteit vaststellen van de persone die ik was, de individueele „mij”, die altijd mijzelve blijft, die nimmer iemand anders zijn kan?

Het is deze persoonlijke vooringenomenheid, misschien, die de gansche wereld, globaal gesproken, tot een genealogie-jacht aanzet heeft. Historische en patriottische vereenigingen nemen in aantal toe, stamboomen zijn populair en de bezorgde tabelleerders van bevolkingsstatistieken, zoowel in Europa als in Amerika, werken overuren om het geachte publiek te bedienen, dat genealogische inlichtingen zoekt op dit stadhuis of dat archief.

(Uit een Radio toespraak te Salt Lake City gehouden).

GENEALOGISCHE NASPORINGEN IN NEDERLAND.

Door G. T. Riebeek.

(Aanteekening van de Redactie: Wij hebben twee onzer leden verzocht, ons iets mee te deelen omtrent genealogisch nasporingswerk in ons vaderland. Ieder hunner belicht het onderwerp op eigen wijze. Men leze derhalve, in verband met dit opstel, het artikel van J. C. Schooneveldt Jr. : »Nederlandsche Registers voor Genealogische Nasporingen«).

Het is mij een genoegen U, volgens mijne belofte, eenige gegevens te verstrekken betreffende het zoeken van namen hier in Nederland. Men kan dit werk verdeelen in drie afdeelingen n.l.:

- 1e. het zoeken naar gegevens in naaste omgeving.
- 2e. „ „ „ „ „ den Burgerlijken Stand en
- 3e. „ „ „ „ „ de Provinciale en Gemeentelijke archieven.

Als volgt gaat men te werk.

Men gaat uit voor *eigen gezin* :

Geboortedata en sterfdata, man, vrouw en kinderen.

Ouders :

Geboortedata en sterfdata, vader, moeder, broers en zusters.

Grootouders.

Soms kan men ook bij de naaste familie informeeren naar de geboortedata en sterfdata van grootouders, ooms en tantes. Zoo niet, dan komen we tot de 2e afdeeling n.l. die van den Burgerlijken Stand. In Holland is omstreeks 1811 door Napoleon de Burgerlijke Stand opgericht, welke nauwkeurig geboorte-, huwelijks- en sterfdata opteekent. De inlichtingen voor den Burgerlijken Stand kosten meestal geld, varieerende van f 0.50 tot eenige centen per naam en per inlichting. Vaak zijn geboortedatum en sterfdatum twee inlichtingen.

Voorbeeld :

Grootvader H. Jansen, gestorven 15 Januari 1890 te Den Haag. Onbekend zijn datum en plaats van geboorte. Eveneens is de juiste ouderdom bij het sterven onbekend. Men probeert nu te weten te komen den geboortedatum van dezen grootvader bij den Burgerlijken Stand te Den Haag. Deze bericht, dezen datum niet te kennen, doch schrijft dat hij in September 1850 in den Haag is komen wonen, komende van Utrecht. Hier vraagt men nu den geboortedatum van H. Jansen op en geeft te gelijkertijd den vermoedelijken geboortedatum op, benevens het gegeven dat hij in Sept. 1850 vertrokken is. Utrecht geeft nu op of geboortedatum of laatste woonplaats vóór Utrecht, in welk geval de zaak zich weer zal herhalen. Men vraagt echter niet alleen inlichtingen over dezen grootvader, doch ook over zijne vrouw, kinderen, vader en moeder, welke gegevens meestal bij elkaar te vinden zijn. Het is mogelijk dat *overgrootouders* ook nog na 1811 geboren zijn. Echter zal er een tijd komen, dat de Burgerlijke Stand bericht, dat bedoelde persoon geboren is voor 1811, waarbij zij U dan verwijst om inlichtingen naar de archieven van de laatst bekende woonplaats. U ziet, tot nu toe kan alles in de huiskamer klaar gemaakt worden, doch kan soms vrij kostbaar worden. Nu belanden we in de derde afdeeling : „de Provinciale en Gemeentelijke archieven”. Het zoeken in de Prov. en Gem. archieven moet ter plaatse geschieden. Het archiefwezen in Nederland is als volgt ingericht :

Napoleon heeft de doopboeken, huwelijks- en begrafenisregisters van de verschillende kerken opgevorderd en deze in Provinciale archieven ondergebracht. Deze archieven bevinden zich in de Hoofdplaatsen van de verschillende Provincies n.l.

Friesland	Leeuwarden
Groningen	Groningen
Drente	Assen
Overijssel	Zwolle
Gelderland	Arnhem
Utrecht	Utrecht
Noord-Holland	Haarlem
Zuid-Holland	's-Gravenhage
Zeeland	Middelburg
Noord-Brabant	's-Hertogenbosch
Limburg	Maastricht

Groote gemeenten en ook die gemeenten, die een kundigen archivaris bezitten, krijgen echter hun registers in bruikleen van de Provinciale archieven. Alles in de verschillende archieven is *kosteloos*. Het personeel *moet* behulpzaam zijn. Echter hebben verschillende gemeenten ten koste van hooge bedragen klappers (alphabetisch of volgens naam) op de registers gemaakt en deze kunnen dan, soms tegen betaling, ingezien worden, iets wat vaak zeer de moeite loont. Men is bij het zoeken in de verschillende archieven gebonden aan de kantooruren, zoodat menschen met vaste dagelijksche bezigheden hier ernstige bezwaren van ondervinden. Bij eenige groote archieven kan men ook Zaterdagmiddags zoeken, doch kan dan geen register opvragen. Men zorge dat Zaterdagmorgen deze registers klaar liggen. 's Winters zijn eenige Koninklijke Bibliotheken geopend, waar men ook 's avonds toegang heeft. De verschillende archieven zenden hun boeken op aanvraag aan elkaar op, zoodat men voor gegevens uit Groningen de boeken b.v. naar den Haag kan laten komen uit een plaatsje b.v. als Zuidbroek in de Provincie Groningen. In de archieven kan men weten, of een bepaalde plaats een eigen archief heeft of dat de registers op het Provinciale archief berusten. De koninklijke bibliotheken mogen ook boeken aanvragen. Ik vestig hier speciaal de aandacht op, daar hier 's avonds gewerkt kan worden. Het oversturen der boeken geschiedt eveneens kosteloos, behalve het vervoer, dat bij zware folianten soms knap in de papieren kan loopen. Echter haalt het hooge reiskosten uit. Op elk archief berusten catalogi van de andere archieven, waar de verschillende registers in opgeteekend staan. Kan iemand omstreeks 1720 geboren zijn, dan vraagt men de geboorte-registers op van b.v. 1716—1722 en 1723—1726, de huwelijks-registers van 1745—1760 enz. Het kan natuurlijk zijn, dat zoo'n persoon er niet in voorkomt, doch met eenige routine vergist men zich niet vaak meer in de op te vragen registers.

Het zoeken zelf in de registers is een zeer geestdoodend, doch eveneens een werk, dat volle geestescapaciteiten eischt en een

taaie volharding. Tevens moet men studie maken van de Oud-Hollandsche schrijfwijze. Over het zeer ingewikkelde werk kan ik hier niet verder schrijven.

Vele kerken hebben, bij de opvordering der registers door Napoleon, boeken achter gehouden. Deze berusten nog bij de verschillende kerkelijke archieven.

GENEALOGISCHE VEREENIGING VAN UTAH.

Verleden jaar ontvingen wij een schrijven uit Salt Lake City, dat thans een plaatsje vinde in ons genealogisch nummer:

Salt Lake City, 11 Maart 1930.

*President Frank I. Kooyman
Nederlandsche Zending.*

Waarde broeder Kooyman:

Ingesloten ontvangt U de Statuten van het Tempel-comité, dat 25 September 1929 is opgericht onder het Hollandsche volk, met goedkeuring van het Kerkkantoor, en den naam draagt van

„Genealogische Vereeniging van Utah”.

Indien U geschikte personen heeft, namelijk leden der Kerk, die woonachtig zijn te Utrecht, Arnhem, Rotterdam, Amsterdam, Leiden, Zwolle, Dordrecht enz., die volgens onze opgaven namen kunnen opsporen voor in Amerika wonende Hollanders, dan kunnen wij hun daarvoor vier (4) dollarcent of tien (10) cent Hollandsch geld per naam toestaan.

Alléén dán zal geld toegezonden worden wanneer door den President van de Genealogische Vereeniging gegevens worden ingezonden aan U als President der Zending.

Wij lazen Punt 6, bladzijde 39 van de Ster van 1 Februari 1930 en zenden u nu deze gegevens; vertrouwende dat uwe pogingen betreffende deze punten resultaten zullen geven.

Het Bestuur is samengesteld als volgt:

C. J. v. d. Linden, 233 B. Street, president;

Herman Schilperoort, 847 East 3rd South Street, vice-president;

I. Doezie, 928 Pennsylvania Place, genealoog;

Thys Sipkema, B. Street and 4th Ave., leeraar;

Nelly H. J. Schilperoort, 847 East 3rd South Street, secretaresse.

Bij voorbaat onzen dank,

(get.) Herman Schilperoort.

Van de Statuten schrijven wij enkele af :

II

Het doel van deze vereeniging zal zijn, Hollandsch sprekende kerkleden te helpen bij hun genealogisch en tempelwerk in de „staken” van Zion en in de zendingsvelden, samen te werken met de *Genealogical Society of Utah* ter verkrijging van genealogische inlichtingsbronnen, en het werk van de zaligheid voor de dooden voort te stuwen.

III

De vereeniging staat onder de leiding van een presidentschap, bestaande uit een president en een eersten en tweeden raadgever, die aangesteld worden en ter zijde gezet door het presidentschap van de Hollandsche organisatie van de Laterdaagsche Kerk. De werkzaamheden van de vereeniging staan onder het toezicht van de *Genealogical Society of Utah*.

IV

Andere ambtenaren, aangesteld door het presidentschap, zijn : een secretaris(esse), een penningmeester, een geschiedschrijver en een leeraar, benevens een voorzitter van het tempelcomité, die allen actief optreden en toezicht hebben op alle genealogische werkzaamheden en tempel-excursies (groepstempelgangen).

VIII

Het register comité tabuleert alle registers, van Hollandsche kerkleden, hier en in het zendingsveld, ontvangen. De leden van dit comité moeten bekwaam zijn in alle genealogisch werk en een leesbare hand schrijven.

IX

Het tempel-comité zal alle Hollandsch sprekende leden helpen, die hun tempelwerk verrichten, in het bijzonder de beginnelingen, en toezicht hebben op alle groepstempelgangen, door de vereeniging geregeld.

VERHUIST U ?

Zijt ge verhuisd of zijt gij van plan te verhuizen, gelieve ons dan terstond Uwe adresverandering op te geven, zoodat de *Ster* zonder vertraging aan Uw nieuwe adres kan worden opgezonden. Even een kaartje, niet waar? Dank u!

Wie waren uwe overgrootouders ?

SCHALM AAN SCHALM.

..... Dit aaneenschakelen, schalm aan schalm, van de families der aarde kan alleen gedaan worden door de namen te verkrijgen van de enkelingen, waaruit deze families bestaan, met zekere hen betreffende feiten, waardoor hun identiteit kan vastgesteld worden: geboorte- en sterfdatums, waar zij gewoond hebben en aan wien zij verwant waren. Heeft men deze feiten verkregen, dan kunnen er registers opgesteld worden en het samenschakelen kan geschieden, welk werk verricht wordt in de tempelen des Heeren, door de levenden voor zichzelf en voor de dooden.

Dit werk is een taak van de Laterdaagsche Heiligen. Het is een gedeelte van het herstelde Evangelie, dat wij aangenomen hebben. Het opsporen van deze namen, met de juiste gegevens, is het werk van den genealoog.... Iedere Laterdaagsche Heilige dient een geoefend genealoog te zijn.

(Handbook of Genealogy and Temple Work. p. 36).

FAMILIEREGISTER VOOR DEN ZOUTMEERTEMPEL.

Het Zendingskantoor heeft een schrijven ontvangen van Ouderling Joseph Christenson, chef van het Registratiekantoor van den Zoutmeertempel, waarin hij het vriendelijk verzoek richt tot alle kerkleden in Nederland en Nederlandsch-Indië, aan het Tempelarchief enkele naamlijsten af te willen staan. Bedoeld worden afschriften van stamboomkaarten en gezinsgroeps-naamlijsten, waarvoor de tempelformulieren verkrijgbaar zijn.

Deze lijsten hebben wij in het Hollandsch vertaald en laten drukken. Ze zijn in de allereerste plaats een uitstekende vingerwijzing en eerste hulp bij het opstellen van iemands eigen familieregister. Tegen een laag prijsje, dat alleen bedoeld is voor het dekken der kosten, zullen deze formulieren binnenkort bij alle zendingen te verkrijgen zijn. Voor de afschriften voor den Zoutmeertempel zijn ze gratis verkrijgbaar.

Het bedoelde schrijven volgt hieronder :

Iedere familie in de Kerk wordt verzocht een afschrift bij te dragen van haar familieregister op Stamboomkaarten en Eén-Gezinsgroeps-Naamlijsten. De Kerk draagt de onkosten van het alfabetiseeren der namen, in deze registers vevat, zoomede van het inbinden in hun respectieve achternaamboeken. Wanneer dit gedaan is, worden ze in brandvrije, stofvrije kluizen geplaatst, waar ze veilig bewaard worden en ten allen tijde ter inzage te bereiken zijn.

„Het voltooide werk wordt rechtstreeks aan den bijdrager of bijdraagster teruggezonden. Ik zou een ieder aanraden een afschrift

te behouden van de onderscheiden familiegroepen, die zij ons toesturen, als hun eigen familie-register.

„U zult merken dat er vakjes zijn aangewezen voor het noteeren van alle verrichte tempelplechtigheden, wat het boekhoudwerk voor beide partijen vereenvoudigt.”

Zowel voor iemands eigen familieregister (dat dikwijls maar uit enkele stamboomkaarten en naamlijsten zal bestaan) als voor de afschriften voor den Zoutmeertempel raden wij aan, ze te laten opstellen door iemand die een duidelijk leesbare hand schrijft.

De O.O.V.-seniors zullen in het aanstaande seizoen genealogie en tempelwerk bestudeeren en praktische oefeningen in nasporingswerk ondernemen niet alleen, maar tevens, desgewenscht, tempelwerk laten verrichten. Dit belooft een interessant en nuttig winterwerk.

In de *Ster* en in de klassen zullen hieromtrent verdere inlichtingen verschaft worden.

HONDERDEN, »WAAR DE NANEEF NIETS VAN WEET«.

»D' Eeuw'ge leven al Zijn dooden,
Schoon de waereld hen vergeet.
't Graf heeft honderde opontboden,
Door den Tijdgenoot vergoden,
Waar de Naneef niets van weet«.

(J. J. L. ten Kate).

De geloofshelden en heldinnen, in Hebreën 11 genoemd, „hebbende door het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte niet verkregen”, zegt Paulus (vers 39), „alzo God wat beters over ons voorzien had, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden” (vers 40). Den Eeuwige leven al Zijn dooden — als nu overleden geloofshelden en geloofsheldinnen de volmaaktheid niet kunnen bereiken zonder de medewerking der levenden, hoe staat het dan met de honderden „waar de Naneef niets van weet?” Ook die leven ginds en kunnen geholpen worden door hen die nog op aarde vertoeven.

PRIESTERSCHAPSVERGADERING.

8 Sept. Leer en Verb. 88 : 118—126.

15 Sept. Leer en Verb. 64 : 8—14.

22 Sept. Het „Voorwoord van de Engelsche Uitgave” en het „Voorwoord bij de Hollandsche Uitgave” van *Priesterschapsstudies*.

29 Sept. Open.

Nota : *Priesterschapsstudies*, leidraad en studieboekje ten gebuik van de Priesterschapsklassen in de Europeesche zendingen, komt in de volgende twee weken van de pers.

VAN DE REDACTIE.

„Zonder op dit alles te letten“?

Kerkelijke plechtigheden — wij hebben er meermalen op gewezen — schuiven velen o zoo gaarne op zij. Met een luchtige handbeweging en een spottend schouderophalen werpt men ze overboord: „kinderachtig gedoe“.

Een der eersten in ons vaderland, die dit doet, is Erasmus. In zijn *Lof der Zotheid* zegt hij:

„Velen hechten zooveel aan hun ceremoniën en kinderachtige, door menschen geschapen, gewoonten, dat zij één hemel nog een schrale belooning achten voor hun schitterende verdiensten, waarbij zij niet bedenken, dat Christus, zonder op dit alles te letten, rekenschap van hen zal vorderen omtrent het opvolgen van zijn hoofdbod, dat der christelijke liefde“.

Wie nu op dit thema voortborduren, gaan vaak veel verder dan de groote Rotterdammer het hier doet. Erasmus spreekt van „ceremoniën en kinderachtige gewoonten, door menschen geschapen“, maar zegt niets van *hemelsche instellingen*. De voortborduurders, in hun ijver om het verkeerde op te ruimen, keuren alle plechtigheden af. Dit is met het badwater het kind weggooien.

„Christus (zal), zonder op dit alles te letten, rekenschap van hen vorderen omtrent het opvolgen van zijn hoofdbod, dat der christelijke liefde“. Wij beamen volmondig dat de Zaligmaker niet op „dit alles“ zal letten, als „dit alles“ op menselijke instellingen doelt. Goddelijke instellingen, echter, zullen door den Heiland erkend worden. Dit blijkt o. a. uit Mattheüs 23 vers 23:

„Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeërs, gij geveinsden, want gij vertient de munt en de dille en de komijn, en gij laat na het zwaarste der Wet, namelijk het oordeel en de barmhartigheid en het geloof. Deze dingen moest men doen en de andere niet nalaten“.

Zoekt men het Koninkrijk Gods door het opvolgen van des Heilands hoofdbod, dat der christelijke liefde (prijzenswaardige onderneming!) dan vergete men echter niet „zijne gerechtigheid“ (Matt. 6:33). De Heiland onderwierp zich aan plechtigheden, de ceremoniën van het Godsrijk, zeggende: „aldus betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen“ (Matt. 3:15). Christelijke liefde, oordeel, barmhartigheid, geloof — deze dingen moest men doen en de andere niet nalaten.

Open de deur.

Open de deur — laat de frissche lucht binnenstroomen — het windje is zoo zoel en de bloemen zijn zoo mooi en zoo geurig. De Vreugde gaat rond — als onze deur wijd open staat, treedt zij misschien over den drempel — Open de deur!

Open de deur — laat het zonnetje in — het heeft een glimlach voor een ieder. Het heeft goud en juweelen gemaakt van de regen-droppels — het zal misschien onze tranen veranderen in parelen en edelsteenen. — Open de deur!

Open de deur der ziel — laat kloeke, reine gedachten binnen, die zonde uitbannen zullen. Zij zullen groeien en bloeien met wondere bevalligheid — en de vrucht zal zoeter zijn dan die van den wijnstok — Open de deur!

Open de deur des harten — laat teeder meegevoel in voor vreemdeling en bloedverwant — het zal de hartezalen zoo mooi maken, dat wij er onwetend engelen kunnen herbergen — Open de deur!

Open de deur van den geestenkerker — laat het Koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid binnen waar de „laatste penning” betaald wordt — uwe inschakeling maakt u een „heiland op Zions berg” — Open de deur!

K.

NEDERLANDSCHE REGISTERS VOOR GENEALOGISCHE NASPORINGEN.

Door J. C. Schooneveldt Jr.

(*Aanteekening van de Redactie*: Wij hebben twee onzer leden verzocht, ons iets mee te deelen omtrent genealogisch nasporingswerk in ons vaderland. Ieder hunner belicht het onderwerp op eigen wijze. Men leze derhalve, in verband met dit opstel, het artikel van G. T. Riebeek: „Genealogische Nasporingen in Nederland.”)

Gaarne geef ik gevolg aan het verzoek, eenige regelen te schrijven, over de in ons land aanwezig zijnde registers en de wijze waarop wij hieruit, waardevolle gegevens kunnen verkrijgen, voor de samenstelling onzer familie-registers.

Dankbaar voor deze gelegenheid, hoop ik, dat de inhoud dezer mededeelingen mogen strekken tot uitvoering van het zeer groote werk waartoe wij zijn bevoorrecht.

Hoewel verschillende manieren mogelijk zijn om opsporingen te verrichten, zal ik mij echter tot de meest billijke wijze bepalen, waarmede zeer zeker gunstige resultaten zijn te bekomen.

Om ons echter een goed denkbeeld te vormen, wat wij kunnen

bereiken, willen wij eerst nagaan wat tot onze beschikking staat.

Zooals velen Uwer bekend zal zijn werden tijdens de Fransche heerschappij, onder het bestuur van Napoleon, vele nieuwe wetten ingevoerd. Een dezer wetten was de verplichte aangifte van geboorte, huwelijk en overlijden. Deze wet werd in 1812 ingevoerd en hoewel in de loop der jaren eenige malen gewijzigd, is deze heden ten dage nog steeds van kracht. Vóór 1812 werd alleen aanteekening gehouden van die personen die in een Kerk werden gedoopt, waar dus geen doop plaats vond, werd van geboorte geen vermelding gemaakt. De nieuwe wet van Napoleon maakte hieraan een einde. Sedert 1812 wordt van iedere geboorte, huwelijk en overlijden een akte in duplo opgemaakt. Hieruit volgt, dat ontstaan zijn twee groepen van registers, die wij „Oude registers” (vóór 1812) en „Nieuwe registers” (ná 1812) kunnen noemen.

Besteden wij nu onze aandacht aan den inhoud der genoemde „oude-” en „nieuwe registers”.

De „oude registers”, zijn de Kerkelijke registers, kunnen in 3 groepen worden verdeeld, n.l. doop-, trouw- en begraafboeken.

Deze „doopboeken”, bevatten de namen van alle personen, die in de een of andere Kerk zijn gedoopt, en werden bijgehouden door den predikant of geestelijke der Kerkelijke gemeente, of wel door den Koster, zoodat wij van één plaats al spoedig meerdere doopboeken zullen ontmoeten, n.l. doopboek der „Gereformeerde gemeente”, doopboek der „Roomsche Katholieke Statie”, doopboek der „Luthersche gemeente”, enz. Niet alleen de naam der doopelingen, doch ook de namen der ouders, alsmede de namen der getuigen worden hierin vermeld. Aangezien hier geen bepaald voorschrift was, is de indeeling dezer boeken zeer verschillend, en zal men in sommige gevallen geen namen der getuigen vinden, in andere gevallen worden twee dagteekeningen genoemd, n.l. datum van doop en datum van geboorte. Terwijl in vele gevallen achter den naam van den vader is vermeld de plaats vanwaar hij afkomstig is, wat voor verder onderzoek van groot belang is.

De trouwboeken werden op de zelfde manier bijgehouden als de doopboeken. Hier vindt men dus ook de splitsing naar Kerkgenootschap. Zij vermelden de namen van den Bruidegom en van de Bruid, en in vele gevallen de plaatsnaam vanwaar zij kwamen. Achter deze plaatsnamen wordt meerdere male aangetroffen de vermelding „j.m.” of „j.d.”, dat de afkorting is van „jongeman” of „jongedochter”, aanduidende dat deze personen voorheen niet waren gehuwd. In andere gevallen treft men aan, „wedr.” (weduwenaar), „wede” (weduwe), of „gediss” (gedissolveerd). Hierbij zullen wij ook nog aantreffen, vooral in groote gemeenten, de „Schepentrouwboeken”. Deze vermelden de huwelijken van die personen, die niet in een bepaalde kerk zijn gehuwd, doch voor

Schout en Schepenen, omdat zij niet tot een der verschillende kerkgenootschappen behoorden. De inhoud der Schepentrouwboeken is vrijwel gelijk aan die der Kerkelijke trouwboeken.

De begraafboeken, meestentijds bijgehouden door den doodgraver, zijn wel de meest onvolledige. De inhoud is zeer verschillend, terwijl zij weinig gegevens bevatten, de data die worden vermeld zijn meest die van begraven en zelden die van overlijden.

De „Nieuwe registers”, sedert 1812 ingevoerd en meer bekend onder den naam van „registers van den Burgerlijken Stand” kunnen ook in 3 groepen worden verdeeld, n.l. geboorte-, huwelijks- en overlijdensregisters.

De *geboorteregisters* vermelden naam, datum van geboorte en namen der ouders. In vele gevallen wordt de leeftijd van den vader vermeld, waardoor dadelijk het juiste jaar van geboorte van den vader kan worden vastgesteld.

De *huwelijksregisters* geven wel de meeste inlichtingen. Zij vermelden naam, leeftijd en geboorteplaats van den Bruidegom en van de Bruid, tevens naam en leeftijd der ouders, alsmede de woonplaats der ouders op den dag van het huwelijk hunner kinderen.

De *overlijdensregisters* vermelden naam, geboorteplaats en leeftijd bij overlijden, (in enkele gevallen den juiststen datum van geboorte). Ook worden hierin genoemd de namen der ouders en de burgerlijke staat van den overledene.

Na den inhoud van de voor ons voornaamste oude-, en nieuwe registers te hebben nagegaan, willen wij thans zien waar deze kunnen worden geraadpleegd.

De oude doopregisters nu moeten, als gevolg der inwerking-treding van de Fransche wetgeving hier te lande, worden ingeleverd bij de Burgemeesters der plaatselijke gemeente. Over de wijze waarop de toenmalige autoriteiten dit meenden te moeten bewerkstelligen, zijn belangrijke gegevens medegedeeld door Mr. S. Muller Fzn. in zijn artikel: „de overneming der oude Kerkregisters door de Ambtenaren van den Burgerlijken Stand en hare rechtsgevolge”, voorkomende in het Ned. Archievenblad jaargang 1908/9 blz. 31 e.v.; met verwijzing daarheen moge worden volstaan.

Daar het beheer over deze boeken door de Burgemeesters in verschillende plaatsen zeer slecht was, en de registers in vele gevallen werden bewaard op vochtige zolders der gemeentehuizen, werd door de Regeering besloten tot oprichting van Rijks Archief Depôts. Als depôtplaatsen werden aangewezen de hoofdsteden der verschillende provinciën, zoodat ontstaan zijn de thans nog bestaande elf Rijks Archief Depôts. Aan die gemeenten waar behoorlijke berging en zorg aan deze registers werd besteed, werd

toegestaan deze in eigen beheer te houden, waardoor tevens ontstonden de Gemeentelijke Archief Depôts.

Nadat deze doopboeken onder het beheer der Rijks-Archivarissen waren gebracht, was de tijd gekomen ook aan kerkelijke autoriteiten te verzoeken de nog onder hun beheer zijnde trouwboeken in te leveren, daar deze ook aan groote verwaarloozing, waren blootgesteld. Van de begraafboeken kon slechts weinig worden gered, velen dezer boeken waren onder het beheer der doodgravers gebleven. Bij het overlijden van den doodgraver moesten deze registers door nabestaanden worden ingeleverd bij de kerkelijke gemeente, waaraan dikwijls geen gevolg is gegeven, zoodat dan ook vele registers verloren zijn gegaan.

De hiervoor genoemde registers kunnen kosteloos worden geraadpleegd.

Van de nieuwe registers, die steeds in duplo zijn opgemaakt, berust een exemplaar op het gemeentehuis van elke gemeente des Rijks en het andere ter Griffie van de Arrondissemens Rechtbank waartoe de gemeente behoort. Deze registers kunnen volgens voorschrift niet kosteloos worden geraadpleegd. Wel worden hiervan door de Ambtenaren van den Burgerlijken Stand uittreksels der akten verstrekt, tegen betaling van f 0.25 of f 0.30 per uittreksel. Hiervoor is echter geen vaste maatstaf, zoodat het kan voorkomen, dat in kleinere gemeenten minder, of in het geheel niets wordt berekend en in grootere gemeenten meer. Hiervoor gelden dan ook uitsluitend plaatselijke bepalingen.

Wel is echter sedert 1 Januari 1930 de bepaling gekomen, dat van de registers berustende bij de Arrondissemens Rechtbanken, de jaren 1812—1842 bij de Rijks-Archivarissen moeten worden ingeleverd. Aan deze order is tot heden door den Rijks Archivaris in Noord-Holland alleen ten deele voldaan, omreden in de verschillende depôts geen voldoende ruimte aanwezig is. Zijn deze registers eenmaal in de Rijks depôts opgenomen, dan kunnen deze ook kosteloos worden geraadpleegd. In enkele provincies, waar wèl ruimte was in het Rijksarchief, is de nieuwe opdracht reeds uitgevoerd.

Alvorens tot de manier van opsporing over te gaan, wil ik de aandacht vestigen op eenige meer algemeen voorkomende noodzakelijkheden. In de eerste plaats: tracht bij Uwe opsporingen zoo volledig mogelijk alle gegevens, die worden vermeld, over te nemen. Op het eerste gezicht hebben zij dikwijls weinig waarde, later kan blijken van hoeveel nut deze gegevens kunnen zijn. In de tweede plaats dient er rekening mede gehouden te worden, dat — vooral in de Kerkelijke registers — de familienaam meest werd opgeschreven zooals de schrijver de naam verstond. Zoo kan het vaak voorkomen, dat men den naam Jansen schreef als: Janzen, Janssen of Janse; Koster als Coster; Dekker als Decker; van Dalen als

van Daele of van Daalen; van der Molen als van de of van der Moolen; enz. enz. In het algemeen geldt dus, niet altijd vasthouden aan het geschreven woord, doch veel meer aan het uitgesproken woord.

Thans willen wij dan nagaan hoe wij onze onderzoekingen op de eenvoudigste manier kunnen verrichten.

Uitgaande nu van de veronderstelling, dat geen andere gegevens bekend zijn dan plaats en datum van geboorte van hem of haar, die het onderzoek wil aanvangen, is het eerste begin, zich in verbinding stellen, met den Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der geboorteplaats. Aan dezen wordt verzocht opgaven te willen doen van de namen, plaats van geboorte en leeftijd der ouders op het oogenblik van geboorte. Na het ontvangen van deze opgaven, richten wij gelijk verzoek tot den Ambtenaar van den Burgerlijken Stand van de geboorteplaats onzer ouders, en bekomen zoodoende de juiste gegevens van onze grootouders. Dit verzoek blijven wij telkens herhalen, totdat wij zijn gekomen aan een datum van geboorte, die valt binnen het bereik der boeken, die kosteloos geraadpleegd kunnen worden.

Nu gaan wij onderzoeken of in de plaats onzer inwoning een gemeentelijk- of wel een Rijks Archief Depôt is gevestigd. Nemen wij nu eerst aan, in een plaats als hierboven bedoeld te wonen, dan vragen wij of de door ons benoodigde registers aanwezig zijn, in welk geval wij deze dan kosteloos kunnen nazien. Zijn de benoodigde boeken hier niet aanwezig, dan kunnen wij de medewerking verzoeken van den aldaar beheerenden Archivaris, en hem verzoeken, dat de noodige registers, berustende in een ander Archief Depôt, voor onze rekening geheel of in gedeelten worden opgezonden. De kosten dezer toezending zijn in de meeste gevallen niet hooger dan 2 of 3 gulden.

Deze toezending kan echter alleen geschieden, indien het aantal Kerkelijke registers der betrokken gemeente niet grooter is dan 10 of 12 boeken. Van grootere gemeenten, waar meerdere registers aanwezig zijn, is opzending naar andere depôts niet mogelijk. In dit geval zullen wij deze depôts zelf moeten bezoeken, wat ook noodzakelijk is indien wij de vereischte medewerking niet kunnen verkrijgen, of wel woonachtig zijn in een gemeente waar geen Gemeentelijk of Rijks Archief Depôt is gevestigd.

Ten einde nu dubbel werk te voorkomen, kan ik u aanraden eerst de huwelijksregisters na te zien. Ten eerste, omdat zij nooit zoo omvangrijk zijn als de doopboeken — immers alle personen, hoewel gedoopt, zijn niet gehuwd —; ten tweede, omdat hierin de naam van den echtgenoot of de echtgenote is vermeld van de personen die wij wenschen op te sporen en deze dan gelijktijdig in de doopboeken kunnen worden nagezien.

Rest mij tot slot uwe aandacht te vestigen op steenen en zerken aanwezig op begraafplaatsen en in Kerken. Deze gegevens kunnen vaak van groot belang zijn.

EEN MERKWAARDIGE GENEALOGISCHE ONDERVINDING.

Dr. John A. Widtsoe.

Geen werk dat ik gedaan heb in de Kerk is zoo vervuld geweest van getuigenissen van de goddelijkheid van dit werk als het weinigje dat ik gedaan heb ten bate van de zaligheid onzer dooden. Ik zou u een aantal ondervindingen kunnen vertellen, maar die, welke den meesten indruk op mij maakte, had enkele jaren geleden plaats toen ik Broeder Reed Smoot naar Europa vergezelde. Wij kwamen te Stockholm aan; hij had zijn werk te doen; ik besloot te gaan zien of ik ook boeken over Zweedsche genealogie zou kunnen vinden. Ik kende de namen van twee groote boekwinkels in Stockholm. Ik ging naar den eenen, deed daar een keuze, en ging toen op weg, dwars door de stad, naar den anderen boekwinkel, hopenoed dat ik nog wat geschikte boeken mocht vinden. Toen ik mij langs de met menschen gevulde straat spoedde, werd ik plotseling gestuit door een stem, die tot mij zeide: „Steek de straat over en ga dat smalle dwarsstraatje in.” Ik keek naar den overkant en zag een smal dwarsstraatje. Ik was nooit van tevoren in Stockholm geweest. Ik dacht: dat is allemaal onzin, ik kan hier maar weinig tijd besteden. Ik ga dat straatje niet in, ik heb mijn werk, dat ik doen moet, en ik liep door. Bijna oogenblikkelijk kwam de stem opnieuw, zoo duidelijk als ik ooit een stem gehoord heb. Toen vroeg ik mijzelf af: Wat hebt ge hier in deze stad te doen? Hebt ge niet een opdracht van den Heere? En ik stak de straat over, ging het nauwe straatje in, en daar, halverwege, ontdekte ik een boekwinkeltje, dat mij totaal onbekend was. Toen ik naar boeken over genealogie informeerde, antwoordde de winkeljuffrouw: „Neen, wij hebben geen boeken over genealogie. Als wij dat soort boeken krijgen, sturen wij ze naar den boekwinkel van”, en ze noemde den winkel waar ik van plan was heen te gaan. Daarna, net toen ik teleurgesteld heenging, sprak zij: „Een oogenblikje! Zoowat een maand geleden is hier een voornaam boekverzamelaar, een genealogist, gestorven en wij hebben zijn bibliotheek gekocht. Een groot aantal van zijn genealogische boeken zijn in de achterkamer, klaar om naar den boekwinkel gezonden te worden, maar als u ze wilt koopen, kunt u ze krijgen”. Zodoende verkregen wij de grondslag van de Zweedsche genealogie in onze bibliotheek. Ik zou veel dergelijke ondervindingen kunnen verhalen. Als daarom Broeder Smith u vertelt dat ik een weinigje meegeholpen heb in dit werk, is het voor mijn eigen welzijn geweest, voor mijn geestelijke stichting en het ontwikkelen van een getuigenis, dat zekerder is dan ooit te voren, dat dit het werk van den Almachtige is.

(Uit een toespraak op de Genealogische Conferentie te Salt Lake City, 3 April 1931).

AMSTERDAMSCH E DISTRICTS CONFERENTIE.

Vernieuwde Kennisgeving.

De Najaarsconferenties van de verschillende districten der zending beginnen Vrijdag 11 September met die van het Amsterdamse District. De eerste bijeenkomst vangt des avonds 8 uur aan, gevolgd door een zendelingenvergadering, Zaterdagmorgen 10 uur. Des Zaterdags zullen er nog twee samenkomsten plaatshebben: een doopdienst om 6 uur n.m. en een ambtenaren en ambtenaressen vergadering om 8 uur 's avonds.

Des Zondags drie openbare bijeenkomsten: 10 uur v.m., 1 uur n.m. (straatvergadering) en 7 uur n.m. Bij ongunstig weer vervalt de straatvergadering en dan wordt er om half drie in de zaal vergaderd. Alle samenkomsten in het bekende gebouw: Weteringschans 101. Allen vriendelijk uitgenoodigd.

DE STEMME GODS WORDT WEER GEHOORD.

De stemme Gods wordt weer gehoord,
 Het zwijgen is verbroken;
 De vloek der duisternis verzwond:
 't Heilslicht is weer ontstoken.
 Verheugt u, levenden en doôn,
 Uw heil, uw zieleheeling,
 Begint opnieuw bij 't morgenrood
 Der laatste tijdsbedeeling.
 Spreidt, waarheidsboden. 't heilsbericht,
 Verkondigt het den volken,
 Bereidt hen voor den Glorievorst —
 Zóo komt Hij op de wolken.
 Juichzingt hosanna, zingt en juicht!
 Tot al 't geschaap'ne, samen,
 In eeuw'ge hallels lof betuigt:
 Eén grootsch en machtig Amen.

(Evan Stephens)

K.

Wie waren uw bet-overgrootouders?

INHOUD.

De geest van genealogie	257	Priesterschapsvergadering	264
Genealogische nasporingen in Nederland	258	Van de Redactie: »Zonder op dit alles te letten«?	265
Genealogische Vereeniging van Utah	261	Open de deur	266
Verhuist U?	262	Nederlandsche registers voor genealogische nasporingen	266
Schalm aan Schalm	263	Een merkwaardige genealogische ondervinding	271
Familieregister voor den Zout- meertempel.	263	A'damsche Districts Conferentie	272
Honderden, »Waar de Naneef niets van weet«	264	De Stemme Gods wordt weer gehoord.	272

Uitgegeven door de Nederlandsche Zending, Crooswijkschesingel 16 B Rotterdam. — Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending
 Abonnementsprijs per jaar: Nederland f3.—, Buitenland f4.—.
 Afzonderlijke nummers 15 cent.